T017 BD VIII 212-Q12-P11 Tín-Kinh Xuất Diệu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH XUAÁT DIEÄU QUYEÅN 12

Phaåm 11: TÍN

Cuûa yù: Tín, taøm, giôùi Phaùp naøy, Thaùnh hieàn khen Ñaïo naøy minh trí noùi Nhö theá, sinh coõi trôøi. Cuûa yù: tín, taøm, giôùi: Ngöôøi ta soáng ôû ñôøi coù doøng hoï trai, doøng hoï gaùi, ñoù laø cuûa caûi laøm tin. Coøn taøm quyù, giôùi laø taøi saûn cuûa yù. Noù laø cuûa quyù ñoäc nhaát cuûa öùc traêm ngaøn chuùng sinh, ñöôïc moïi ngöôøi toân kính, chuùng sinh vui theo, khoâng theå lìa boû. Cho neân noùi: Cuûa yù: tín, taøm, giôùi. Phaùp naøy, Thaùnh hieàn khen: Chö Phaät, Theá Toân vaø Bích-chi-phaät ñeàu hoaøn thaønh moïi ñöùc haïnh ñeán cuøng cöïc, khoâng coøn thieáu soùt ñieàu gì. Ñöôïc Hieàn thaùnh khen ngôïi, cho neân noùi: Phaùp naøy ñöôïc Thaùnh hieàn khen. Ñaïo naøy minh trí noùi: Ngöôøi minh trí laø baäc thoâng minh saùng suoát, coù khaû naêng giaûng noùi ñaïo lyù aáy, laøm roõ ñöôïc toân chæ quan troïng. Theá naøo goïi laø ñaïo? Ñaïo laø gì? Ñaïo khoâng coù hình töôùng, khoâng coù aâm thanh, tìm daáu tích veát cuõng khoâng thaáy. Nôi maø ngöôøi trí ñi qua, thì ngöôøi ngu khoâng theå laøm theo ñöôïc, vieäc maø ngöôøi thanh tònh tu haønh thì ngöôøi ueá tröôïc khoâng theå thöïc haønh. Cho neân noùi: Ñaïo naøy do baäc Trí noùi. Nhö theá sinh coõi trôøi: Ngöôøi ta muoán caàu phöôùc, soáng trong söï voâ vi, thì phaûi coù tín, coù taøm, hoïc roäng, boá thí, trí tueä, ñeàu sinh leân coõi trôøi. Hoaëc coù ngöôøi nghieâng naëng veà loøng tin, nhôø loøng tin maø sinh leân coõi trôøi thì phöôùc baùo khoâng roäng lôùn. Hoaëc coù taâm hoå theïn, nhôø hoå theïn maø sinh leân coõi trôøi, hoaëc nhôø giöõ giôùi maø sinh leân coõi trôøi, hoaëc nhôø hoïc roäng maø sinh leân coõi trôøi, hoaëc nhôø boá thí maø sinh leân coõi trôøi, hoaëc nhôø trí tueä maø sinh leân coõi trôøi. Phuùc baùo aáy khoâng roäng lôùn, höôûng phöôùc ít oûi, khoâng ñaùng keå. Hoaëc coù chuùng sinh nhôø giöõ giôùi maø sinh leân coõi trôøi thì chæ soáng vôùi moät Thieân nöõ, moät kyõ nhaïc vaø baûn thaân laø ba maø thoâi. Hoaëc coù caùc trôøi, chö Thieân cuøng duøng chung ñoà ñöïng thöùc aên. Hoaëc coù ngöôøi nhôø giöõ gìn moät haïnh tu maø sinh leân coõi trôøi thì khi aên laáy tay che mieäng maø aên. Coøn nhö tu ñaày ñuû caùc haïnh maø sinh leân coõi trôøi thì khi aên laáy tay caàm moùn aên giô leân giöõa moïi ngöôøi, khoâng giaáu gieám. Coøn ngöôøi giöõ giôùi caám ñaày ñuû, coù taâm hoå theïn, hoïc roäng maø sinh leân coõi trôøi thì Ngoïc nöõ theo haàu nhieàu khoâng theå keå xieát, vôùi cung ñieän baèng baûy chaát baùu, moïi ñieàu mong muoán ñeàu ñöôïc nhö yù, ca haùt, kyõ nhaïc heát söùc vui söôùng. Cho neân noùi: Nhö theá, sinh coõi trôøi.

M

Ngu khoâng tu haïnh trôøi
Cuõng khoâng khen boá thí
Tín thí giuùp ngöôøi laønh
Töø ñoù sinh coõi trôøi.

Ngu khoâng tu haïnh trôøi: Hoï keo kieät, ganh gheùt, ngôø vöïc, tính tình heïp hoøi, xaáu
xa, khoâng coù taâm boá thí, cuõng khoâng vun xôùi ruoäng phöôùc toát cho ñôøi sau. Hôn nöõa, hoï laïi khoâng haêng haùi vun boài goác coâng ñöùc. Cho neân noùi: Ngöôøi ngu khoâng bieát tu haïnh trôøi. Cuõng khoâng khen boá thí: Ngöôøi ngu si töï mình khoâng boá thí, thaáy ai boá thí thì noåi giaän. Thích laøm vieäc aùc, khoâng laøm vieäc laønh, gaàn guõi ngöôøi ngu. Nhö ñaõ noùi laø keû ngu khoâng öa boá thí, ñoù laø ñieàu toái kò ñoái vôùi ngöôøi hieåu bieát. Ngöôøi ngu thì loøng daï coá chaáp, tính tình ngang böôùng, neân duø coù boá thí cuõng khoâng laøm cho taâm yù hoï môû saùng ra. Ngöôøi hieåu bieát phaân bieät roõ ñieàu ñoù khoâng quan troïng. Cho neân noùi: Cuõng khoâng khen boá thí. Tín thí giuùp ngöôøi laønh: Ngöôøi hieåu bieát thöïc haønh taøi thí vôùi yù chí maïnh meõ, coøn ngöôøi tín thí thì höôûng phöôùc khoâng baèng ngöôøi trí, vì hoï maéc beänh ganh tò, cho neân noùi: Tín thí giuùp ngöôøi laønh. Töø ñoù sinh coõi trôøi: Neáu töø coõi ngöôøi maø sinh leân coõi trôøi, laøm vua ñoäc nhaát treân aáy, neáu sinh trôû laïi nhaân gian thì sinh vaøo nhaø giaøu sang toät cuøng. Töø ñoù ñi ñeán caûnh Nieát-baøn vaéng laëng hoaøn toaøn, khoâng coøn caùc tai hoïa sinh, giaø, beänh, cheát, döùt haún phieàn naõo, cuõng khoâng dính maéc ñeán söï döùt boû aáy, cho neân noùi: Töø ñoù sinh coõi trôøi.

M Tín, chaân nhaân soáng laâu Nghó phaùp, nôi soáng yeân Ngöôøi thaät, yù cao thöôïng Thoï trí, hieàn trong thoï. Thuôû noï, Ñöùc Phaät ngöï trong nöôùc cuûa quyû A-la-tyø. Luùc aáy, trong nöôùc coù moät con quyû hung baïo teân laø A-la-baø. Noù thöôøng aên thòt ngöôøi soáng. Moät ngaøy, noù aên heát maáy möôi keû toâi tôù. Luùc aáy nhaân daân trong nöôùc quyû naøy, noùi vôùi nhau: –Chuùng ta bò con quyû naøy aên thòt, thaây cheát böøa baõi ñoù ñaây, coøn soáng khoâng ñöôïc maáy ngöôøi. Chuùng ta phaûi caàu xin con quyû aáy laø moãi nhaø theo thöù lôùp moãi ngaøy chæ ñöa ñeán moät ngöôøi cho noù aên maø thoâi. Coù nhö vaäy, chuùng ta môùi coøn ñöôøng soáng. Luùc baáy giôø, nhö ñaõ baøn tính, moïi ngöôøi ñeàu ñaõ noùi, ai naáy ñeàu xin aân quyû laø moät ngaøy ñöa ñeán moät ngöôøi thoâi. Tröôùc heát laø noäp boïn toâi tôù cho heát, roài keá ñoù môùi ñeán treû con. Luùc ñoù, coù oâng tröôûng giaû Na-öu-la-phuï. OÂng voán hieám muoän, nhöng moät hoâm sinh ñöôïc moät beù trai. Dung maïo khoâi ngoâ, ít coù treân ñôøi naøy. Maët hoàng nhö hoa ñaøo, ai nhìn cuõng khoâng chaùn. Theo thöù lôùp ñuùng ngaøy phaûi noäp beù trai naøy cho quyû aên thòt. Vò tröôûng giaû naøy coù raát nhieàu taøi saûn quyù, voi ngöïa baûy baùu, khoâng theå keå heát. Vaøng baïc, chaâu baùu, xa cöø, maõ naõo, san hoâ, hoå phaùch, thuûy tinh, löu ly. Baûo vaät voâ giaù chöùa ñaày kho, ñích thaân Tröôûng giaû ñi vaøo caùc hang cuøng ngoõ heûm tìm mua keû toâi tôù, ñeå noäp cho quyû aên thòt, nhöng oâng khoâng mua ñöôïc. Luùc aáy tröôûng giaû höôùng veà caùc vò thaàn trong trôøi ñaát, töï trôû veà nöông töïa caàu xin thöông xoùt: “Xin trôøi thaàn chôù nôõ boû con. Ngaøy nay, con chæ sinh coù moät ñöùa con ñöôïc thoûa maõn öôùc nguyeän. Nhöng hoâm nay theo thöù lôùp phaûi noäp con mình cho quyû aên thòt”. Roài oâng laïi höôùng veà phía xa quy maïng Nhö Lai Theá Toân, xin Ngaøi xoùt thöông, cöùu khoå cöùu naïn. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân vôùi ba ñaït, saùu thoâng bieát roõ

taâm tröôûng giaû ñang noân noùng buoàn lo, khoâng bieát nöông töïa vaøo ai. Ngaøi duøng thaàn löïc maø ñeán nöôùc cuûa quyû kia. Ngay luùc aáy quyû A-la-baø nhoùm hoïp caùc quyû ñeán choã boán vò vua. Luùc aáy, coù quyû Ha-

ñaø-la nöông hö khoâng bay ñeán nöôùc quyû kia. Nhöng duø ñaõ vaän duïng heát söùc maïnh, noù vaãn khoâng bay ñeán ñoù ñöôïc. Noù thaàm nghó: "Keå ra vôùi söùc maïnh cuûa ta, ta coù theå dôøi ñoåi nuùi non, laøm ñaûo loän caû ñaát trôøi. Thaàn löïc cuûa ta ñeán ñaâu cuõng khoâng coù gì ngaên ngaïi, ta thöôøng bay qua nôi ñaây cuõng khoâng coù khoù khaên gì, nhöng vì sao hoâm nay laïi coù söï ngaên ngaïi nhö vaày." Roài noù lieàn töø treân khoâng saø xuoáng nhaø con quyû aên thòt ngöôøi kia. Chôït thaáy Theá Toân vôùi vieân quang toûa saùng, quyû lieàn ñeán laïy döôùi chaân Ngaøi, ñi quanh beân phaûi ba voøng roài boû ñi. Noù ñeán choã con quyû kia ñang nhoùm hoïp caùc quyû maø baûo quyû A-la-baø raèng: –Nay oâng laø baäc Hieàn só ñöôïc nhieàu lôïi ích lôùn lao. Vì sao? Vì Ñaïi Sa-moân Cuø- ñaøm ñang ngöï trong nöôùc oâng. Nghe xong, quyû naøy noåi giaän phöøng phöøng, taâm nghó, mieäng noùi: –Ta seõ ñi, khoâng ôû ñaây nöõa, vì ta bò Sa-moân khinh thöôøng Vaø noùi vôùi quyû Ha-ñaø-la: –Baây giôø toâi phaûi trôû veà nhaø chieán ñaáu vôùi Sa-moân aáy. Neáu ta thaéng thì khoâng coøn Sa-moân Cuø-ñaøm, neáu thua thì ta seõ cheát, khoâng ôû treân ñôøi nöõa. Quyû A-la-baø keùo quaân trôû veà nöôùc mình. Veà ñeán nôi, noù baûo Theá Toân: –Haõy ra mau, Sa-moân kia, khoâng ñöôïc ôû ñaây nöõa! Ñöùc Nhö Lai lieàn böôùc ra. –Haõy vaøo, Sa-moân. Ñöùc Nhö Lai lieàn böôùc vaøo. Nhö vaäy ñeán ba laàn, Ñöùc Theá Toân baûo quyû: –Ta ñaõ theo yù ngöôi ba laàn böôùc ra, ba laàn böôùc vaøo, coøn söï tôùi lui, Ta khoâng theo yù ngöôi. Quyû noùi vôùi Theá Toân: –Neáu Sa-moân khoâng böôùc ra, toâi seõ hoûi veà phaùp nghóa. Neáu Ngaøi khoâng ñaùp ñöôïc caùc phaùp nghóa aáy thì toâi ñaäp vôõ buïng oâng maø uoáng maùu. Toâi seõ laøm cho maùu oâng traøo ra theo caùc caên treân maët. Roài toâi seõ troùi tay oâng, quaêng xuoáng soâng. Ñöùc Nhö Lai baûo quyû: –Ta chöa töøng thaáy Sa-moân, Baø-la-moân, Phaïm thieân, Ma vöông, caùc thaùnh, trôøi hoaëc chaúng phaûi trôøi maø coù theå ñaäp vôõ buïng Ta vaø laøm cho maùu Ta traøo ra töø caùc caên treân maët. Neáu ngöôi muoán hoûi veà phaùp nghóa thì giôø ñaây laø luùc ñuùng, Ta seõ giaûi thích cho ngöôi nghe töøng phaùp nghóa moät. Quyû lieàn duøng keä hoûi Ñöùc Theá Toân: Nghieäp ngöôøi, gì treân heát? Haønh ñoäng naøo ñem vui? Ñieàu gì laø xuaát ly? Thoï naøo treân caùc thoï? Ñöùc Theá Toân ñaùp baèng keä: Tín, chaân nhaân soáng laâu Nghó phaùp, nôi soáng yeân Ngöôøi thaät, yù cao thöôïng Thoï trí, hieàn trong thoï. Luùc baáy giôø quyû A-la-baø ñöôïc nghe chaân thaät nghóa aáy cuûa Ñöùc Phaät chæ daïy, taâm hoàn ñöôïc böøng saùng ra, lieàn ñeán tröôùc Nhö Lai, gieo naêm voùc xuoáng ñaát töï quy maïng Nhö Lai: –Hoâm nay, con töï quy maïng döôùi chaân Ñaïi Sa-moân, quy maïng Phaùp, quy maïng Tyø-kheo Taêng. Töø nay trôû ñi con khoâng coøn saùt sinh, nguyeän laøm Öu-baø-taéc.

Ñöùc Theá Toân baûo: –Laønh thay! Hieàn só, ngöôi haõy theo Nhö Lai maø vaâng giöõ naêm giôùi, trong giaùo phaùp hieän taïi ngöôi seõ ñöôïc voâ löôïng quaû phuùc. Quyû thöa vôùi Ñöùc Phaät: –Töø khi chòu thaân quyû ñeán nay, con thöôøng aên thòt ngöôøi soáng, khoâng aên maùu thòt thaây cheát. Neáu con tu giöõ naêm giôùi, thì con

soáng nhö theá naøo ñaây? Ñöùc Phaät baûo quyû: –Töø ñaây, thaúng veà phía Baéc, coù voâ löôïng chuùng sinh, ôû nöôùc aáy, coù tuïc laï laø khi vua, caùc quan, cha meï baø con, ai cheát thì hoï duøng dao raïch maët, hoaëc raïch ngöïc, caùnh tay cho maùu chaûy ra nhö suoái, ngöôi haõy ñeán ñoù ñeå aên, seõ khoâng bò phaïm giôùi vaø ñöôïc baûo toaøn maïng soáng. Quyû lieàn thoï naêm giôùi: “Laø Öu-baø-taéc thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc gieát haïi, cuõng khoâng nghó ñeán gieát haïi vaø cuõng khoâng ñöôïc daïy ngöôøi khaùc gieát haïi. Neáu giöõ ñöôïc thì haõy traû lôøi: Giöõ ñöôïc. “Laø Öu-baø-taéc thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc khoâng cho maø laáy, khoâng ñöôïc nghó khoâng cho maø laáy, khoâng ñöôïc daïy ngöôøi khoâng cho maø laáy, neáu giöõ ñöôïc thì haõy traû lôøi: Giöõ ñöôïc. “Laø Öu-baø-taéc suoát ñôøi khoâng ñöôïc daâm daät vôùi vôï ngöôøi khaùc, khoâng ñöôïc daïy ngöôøi khaùc daâm daät. Neáu giöõ ñöôïc thì haõy traû lôøi: Giöõ ñöôïc. “Laø Öu-baø-taéc thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc noùi doái, khoâng ñöôïc daïy ngöôøi khaùc noùi doái, laøm cho ñoâi beân tranh chaáp. Neáu giöõ ñöôïc thì haõy traû lôøi: Giöõ ñöôïc. “Laø Öu-baø-taéc thì suoát ñôøi khoâng ñöôïc uoáng röôïu, khoâng ñöôïc neám röôïu, khoâng ñöôïc daïy ngöôøi khaùc uoáng röôïu. Neáu giöõ ñöôïc thì haõy traû lôøi: Giöõ ñöôïc.” Luùc baáy giôø tröôûng giaû Na-öu-la-phuï ôû trong nöôùc quyû A-la-baø ñích thaân aüm con taém goäi saïch seõ, thay aùo môùi, ñem ñeán nöôùc quyû giao cho quyû töôùng quaân. Luùc aáy quyû kia nhaän ñöùa beù roài trao cho Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät nhaän noù, roài trao laïi cho ngöôøi cha. Bôûi trao töø tay naøy qua tay khaùc, neân ñöùa ñaët beù ñöôïc teân laø Baûo Thuû. Do nhaân duyeân veà ñöùa beù, neân Ñöùc Phaät noùi baøi keä: Tín, chaân nhaân soáng laâu Nghó phaùp, nôi soáng yeân Ngöôøi thaät, yù cao thöôïng Thoï trí, hieàn trong thoï. Trong kheá kinh noùi, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Neáu thaáy baäc tröôûng giaû giaøu sang, coù nhieàu taøi saûn vaät quyù baûy baùu ñaày ñuû, khoâng thieáu moùn gì, thì neân nghó ñeán gaàn guõi, noùi chuyeän luaän ñaïo, noùi veà coâng ñöùc boá thí, coâng ñöùc giöõ giôùi sinh leân coõi trôøi. Caùc haïnh aáy, thì loøng tin ñöùng ñaàu”. Cho neân noùi: Tín, chaân nhaân soáng laâu. Nghó phaùp, nôi soáng yeân: Ngöôøi nhôù nghó ñeán phaùp thì ñöôïc vui söôùng. Coù hai thöù vui söôùng laø vui söôùng theá tuïc vaø vui söôùng nghóa baäc nhaát. Vui söôùng theá tuïc thuoäc veà theá gian vaø coõi trôøi, coøn vui söôùng nghóa baäc nhaát laø nieàm vui cuûa baäc Hieàn thaùnh Töù thieàn. Ngöôøi nhôù nghó ñeán phaùp thì ñöôïc hai thöù vui aáy, cho neân noùi: Nghó phaùp, nôi soáng yeân. Ngöôøi thaät, yù cao thöôïng: Söï soáng cheát quay voøng maõi, giaùp voøng thì trôû laïi töø ñaàu, chæ coù quyù tín nghóa laø chaân thaät hôn heát. Neáu ngöôøi noùi doái thì lieàn sinh moái baát hoøa trong baø con hoï haøng, cheát ñoïa vaøo ñòa nguïc, vôùi ngaøn con traâu caøy treân löôõi hoï. Roài ñoïa vaøo ngaï quyû, suùc sinh chòu khoå naõo voâ löôïng. Neáu sinh leân laøm ngöôøi thì thöôøng bò

phæ baùng, lôøi noùi khoâng ai tin, cho neân noùi: Ngöôøi thaät, yù cao thöôïng. Thoï trí, hieàn trong thoï: Ñöôïc caùc quaû chöùng ñoái vôùi theá gian khoâng coøn töùc giaän, boû haún tuoåi thoï trong söï soáng cheát, tieán tôùi tuoåi thoï cuûa baäc Hieàn thaùnh. Tuoåi thoï cuûa baäc Hieàn thaùnh laø taâm thöôøng daïo chôi trong traêm ngaøn yù thieàn. Coù khaû naêng traû lôøi moïi thaéc maéc cuûa nhieàu trình ñoä

ngay. Cho neân noùi: Thoï trí, hieàn trong thoï.

M Nhôø loøng tin ñöôïc ñaïo Töï ñeán phaùp, dieät ñoä Kheùo nghe, ñöôïc trí tueä Thoaùt khoûi moïi troùi buoäc. Nhôø loøng tin ñöôïc ñaïo: Baäc Thaùnh hieàn coù loøng tin khoâng ngôø vöïc, khoâng bao giôø rôøi Tam baûo, chæ moät loøng nhôù Phaät, tu nghieäp La-haùn. Doác loøng nhôù nghó coâng ñöùc maø Phaät ñaõ tu taäp. Neáu ai coù loøng tin höôùng veà moät traêm vò Tu-ñaø-hoaøn, höôùng veà moät traêm vò Tö-ñaø-haøm, höôùng veà moät traêm vò A-na-haøm cuõng khoâng baèng coù loøng tin höôùng veà moät vò A-la-haùn, tin raèng vaøo caùc baäc Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm ñeàu ñöôïc sinh leân coõi trôøi, coøn tin vaøo baäc A-la-haùn töùc laø tin vaøo con ñöôøng taét daãn ñeán Nieát-baøn, cho neân noùi: Nhôø loøng tin ñöôïc ñaïo, töï ñeán phaùp, dieät ñoä. Kheùo nghe ñöôïc trí tueä: Nhaän laõnh lôøi daïy cuûa thaày töø ñaàu ñeán cuoái, nghieân cöùu nghóa vò, suy nghó nghóa lyù, khoâng theå maát baûn teá. Thuôû xöa, coù moät thaày Tyø-kheo teân laø Baø-da-la, thích luyeän taäp nhöõng ñieàu laï kyø, tìm kieám nhöõng hoïc thuaät maàu nhieäm. Thoï phaùp thaày, nghóa lyù chöa ñöôïc bao nhieâu, hoïc thuaät cuûa Tyø-kheo chöa cuøng taän phaùp cuûa thaày. Moät hoâm, thaày ra ngoaøi gaëp khaùch, uoáng röôïu say roài trôû veà nhaø, vöøa ngoài leân giöôøng thì chaân giöôøng gaõy ngay. Sôï thaày bò teù, ngöôøi hoïc troø beøn laáy thaân mình ñôõ chieác giöôøng, suoát ñeâm cho ñeán trôøi saùng. Vò thaày hoûi ñeä töû: –Anh laøm gì vaäy? Ngöôøi ñeä töû traû lôøi: –Hoâm qua, thaày uoáng röôïu say veà nhaø, ngoài treân giöôøng thì chaân giöôøng bò gaõy, con beøn ñöa thaân ñôõ giöôøng. Caûm ñoäng veà yù toát cuûa ngöôøi ñeä töû, vò thaày beøn noùi: –Bao nhieâu bí quyeát cuûa ta, ta seõ daïy heát cho con, khoâng heà tieác reû. Sau khi trao heát bí quyeátroài, vò thaày laïi thöû loøng ngöôøi ñeä töû laàn nöõa, beøn uoáng nöôùc muoái noùng vaø möûa ra ñaày ñaát, roài baûo ngöôøi ñeä töû aên, luùc ñeä töû saép aên thì thaày naém laáy anh laïi vaø baûo: –Hoïc thuaät cuûa con ñaõ thaønh, ñöôïc toát ñeïp, lôïi ích. Luùc aáy thaày Tyø-kheo naøy môùi nhôù lôøi daïy chaân thaønh cuûa Phaät laø: Kheùo nghe ñöôïc tueä. Ñaùng tin thay lôøi noùi aáy. Thoaùt khoûi moïi troùi buoäc: Coù khaû naêng döùt boû heát moïi troùi buoäc cuûa baûy söû chín keát, thaáu hieåu möôøi hai nhaân duyeân; heát haún khoâng coøn soùt, ñaõ lìa boû hoaøn toaøn, cho neân noùi: Thoaùt khoûi moïi troùi buoäc.

M

Loøng tin vaø giôùi

Taâm tueä giöõ ñöôïc

Maïnh meõ khoâng saân

Nhôø ñoù thoaùt khoå. Loøng tin vaø giôùi: Ngöôøi tu haønh giöõ vöõng loøng tin vaø giôùi luaät, taâm khoâng loaïn töôûng, ñaày ñuû hai nghieäp, thì ñöôïc moïi ngöôøi toân kính. Laø ngöôøi noåi baät giöõa moïi ngöôøi, khoâng ai saùnh baèng, gioáng nhö vaàng traêng saùng toû ngöï giöõa caùc vì sao. Neáu ai gaàn guõi vôùi ngöôøi tu taäp coù taâm doác tin thì keû aáy sinh vaøo nôi naøo cuõng ñöôïc nhieàu taøi saûn quyù, voi ngöïa baûy baùu khoâng thieáu. Ñoù laø keát quaû cuûa loøng tin khoâng gì phaù

hö noåi. Laïi nöõa, neáu ai tu haønh maø giöõ giôùi khoâng thieáu soùt, coù taâm tu taäp ñeâm ngaøy chaêm chæ, nhö ngöôøi mang göôm ñi treân baêng, giöõ gìn giôùi caám khoâng heà thieáu soùt thì aáy laø ngöôøi ñöùng ñaàu trong voâ soá chuùng sinh. Sau khi cheát sinh leân coõi trôøi hoaëc nôi toát ñeïp, cho neân noùi: Loøng tin vaø giôùi. Taâm tueä giöõ ñöôïc: Thaân, mieäng, yù khoâng bò toån thöông, suy nghó chæ quaùn, gom nhieáp taâm taùn loaïn. Ñöùc Nhö Lai noùi keä ba nghieäp ñaày ñuû laø: Ngoài ngay thaúng, nhaát taâm; ñoïc tuïng nhieàu khoâng nhaøm moûi; tuøy vieäc khuyeán taán giuùp ñôõ. Ñoù laø ba nghieäp ñaày ñuû. Laïi coù ba nghieäp laø: Moät laø boá thí, hai laø trì giôùi, ba laø tö duy. Loøng tin thuoäc veà boá thí. Giöõ giôùi laø khoâng saùt sinh, ñònh goàm thaâu tö duy. Cho neân noùi: Taâm tueä giöõ ñöôïc. Maïnh meõ khoâng saân: Ngöôøi maïnh meõ laø ngöôøi laøm chuû ñöôïc caùc caên, ñaõ nhaäp vaøo caûnh giôùi cuûa Hieàn thaùnh, thuø oaùn, giaän döõ khoâng bao giôø coøn phaùt sinh, trong ngoaøi trong saïch saùng suoát nhö löu ly coõi trôøi. Moïi vieäc phaûi laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sinh vaøo baøo thai. Caùc trí ñaày ñuû, beân trong hoaøn toaøn thanh tònh, beân ngoaøi giaùo hoùa khoâng meät moûi, cho neân noùi: Maïnh meõ khoâng saân. Nhôø ñoù thoaùt khoå: Ngöôøi coù ñuû caùc coâng ñöùc nhö vaäy laø baäc hieám coù. Vì sao? Vì ngöôøi aáy ñaõ ra khoûi moïi troùi buoäc roài. Duø cho cheát ñi, tieáng toát cuõng vang xa, cho neân noùi: Nhôø ñoù thoaùt khoå.

M Tin giuùp giôùi thaønh Soáng beàn cuûa tueä Maõi maõi haønh trì Ñaâu cuõng ñöôïc cuùng. Tin khieán giôùi thaønh: Ai laø ngöôøi coù ñuû loøng tin vaø giôùi luaät? Ñaùp raèng: Laø baäc Hieàn thaùnh Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm. Keû phaøm phu thì ñaõ ñöôïc laïi maát. Vì sao? AÁy laø bôûi tham duïc, giaän döõ, ngu si gaây ra, bôûi theo soáng vôùi baïn xaáu maø ra, bôûi khoâng soáng vôùi thaày laønh maø ra. Töø ñoù maø maát heát thôøi giôø, maát heát quaû baùo, maát heát thaân maïng. Baäc Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm thì khoâng bò nhöõng thöù aáy chi phoái. Duø cho ai giaû laøm thaân Phaät maø ñeán thöû caùc vò aáy, hay laøm bao nhieâu caùch bieán hoùa ñi nöõa vaãn khoâng laøm cho taâm caùc vò aáy thay ñoåi, cuõng khoâng laøm cho hoï khuaát phuïc. Thuôû xöa, trong thaønh Xaù-veä coù vò tröôûng giaû teân laø Toái Thaéng, taøi saûn vaät quyù raát nhieàu, voi ngöïa, baûy baùu traøn ñaày kho taøng. Nhöng tröôûng giaû voán laø ngöôøi keo kieát, khoâng chòu boá thí. Coù ngöôøi ñeán xin, oâng khoâng cho vaøo coång. Ngöôøi coi coång phaûi coi ngoù cöûa neûo cho thaät chaéc chaén, baûy lôùp raøo ñeàu coù baûy lôùp cöûa nhö theá. Vaùch ñaù cao choùt voùt ñeå traùnh chuoät khoeùt. OÂng duøng loàng saét truøm kín caên nhaø mình, vì sôï quaï bay vaøo phaù. Khoâng nuoâi choù vì sôï hao thoùc gaïo. Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät baûo ngaøi A-nan: –OÂng haõy ñeán ñoù haøng phuïc tröôûng giaû Toái Thaéng.

Vaâng lôøi Phaät daïy, ngaøi A-nan lieàn ñaép y, oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä, ñeán nhaø tröôûng giaû, noùi vôùi tröôûng giaû: –Ñöùc Nhö Lai thöôøng noùi: Ai boá thí cho ngöôøi ngheøo thieáu thì ñöôïc naêm coâng ñöùc, goàm coù: Moät laø ñöôïc soáng laâu, hai laø ñeïp ñeõ, ba laø maïnh khoeû, boán laø vui veû, naêm laø aên noùi löu loaùt. Neáu ai coù boá thí seõ ñöôïc naêm coâng ñöùc aáy. OÂng tröôûng giaû suy

nghó: “Ta nghe noùi Sa-moân Cuø-ñaøm hoïc roäng taøi cao, kinh ñieån maø Ngaøi noùi ra coù ñeán taùm vaïn boán ngaøn öùc voi chôû cuõng khoâng heát. Hoâm nay, vò ñeä töû hoïc roäng cuûa Ngaøi ñeán nhaø ta, oâng naøy chæ noùi boá thí. Nhö vaäy vò naøy tham ñaém cuûa caûi, ñoù laø haønh ñoäng cuûa keû aên xin, khoâng phaûi laø baäc Hieàn trí”. Roài ngaøi A-nan ruùt ra caùc nghóa kinh, kòp thôøi giaûng noùi thích hôïp caùc caên cô cuûa tröôûng giaû, nhöng loøng oâng tröôûng giaû noï cöùng nhö saét ñaù khoâng theå lay chuyeån ñöôïc. OÂng baûo ngaøi A-nan: –Saép ñeán giôø ngoï, ngaøi ñaõ coù nôi thoï thænh hay muoán khaát thöïc? Ngaøi A-nan ñaùp: –Baây giôø toâi chæ ñi khaát thöïc, khoâng coù nôi naøo thænh. OÂng tröôûng giaû lieàn noùi vôùi ngaøi A-nan: –Saép tôùi giôø ngoï roài, ngaøi neân bieát ñuùng luùc. Ngaøi A-nan lieàn ñöùng daäy ñi. Sau khi khaát thöïc nôi nhaø khaùc xong, ngaøi veà ñeán choã Ñöùc Theá Toân, baïch Ñöùc Theá Toân raèng: –Vò tröôûng giaû aáy keo kieät cöù khö khö theo yù mình neân con khoâng theå haøng phuïc ñöôïc. Saùng hoâm sau, Ñöùc Phaät baûo ngaøi A-na-luaät: –Thaày haõy ñeán ñoù haøng phuïc vò tröôûng giaû keo kieät noï. Vaâng lôøi Phaät daïy, ngaøi A-na-luaät ñi ngay ñeán nhaø tröôûng giaû vaø gaëp tröôûng giaû, daàn daàn, ngaøi noùi phaùp nhieäm maàu cho tröôûng giaû nghe, raèng Ñöùc Nhö Lai laø Baäc Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc thöôøng noùi raèng: Ai boá thí cho keû ngheøo thieáu thì ñöôïc phöôùc ñöùc voâ löôïng. Ñôøi naøy vaø ñôøi sau, töï nhieân giaøu coù. Tröôûng giaû laïi nghó: “Ta nghe noùi ngaøi A-na-luaät töø boû doøng doõi sang giaøu, xuaát gia hoïc ñaïo, thöôøng nhaän cuùng döôøng naêm traêm baùt, nhöng khoâng heà thoûa maõn. Nay laïi ñeán nhaø ta khuyeân ta boá thí, thì oâng naøy cuõng laø ngöôøi ñi xin aên, khoâng phaûi laø haønh ñoäng cuûa baäc Hieàn thaùnh”. Tröôûng giaû lieàn baûo ngaøi A-na-luaät: –Saép ñeán giôø ngoï roài xin ngaøi bieát ñaõ ñuùng luùc. Ngaøi A-na-luaät lieàn ñöùng daäy ñi ñeán khaát thöïc nôi nhaø khaùc, roài veà ñeán choã Ñöùc Theá Toân, baïch Ñöùc Theá Toân: –Vò tröôûng giaû keo kieät aáy cöù khö khö theo yù mình neân con khoâng theå haøng phuïc ñöôïc. Ñöùc Phaät laïi baûo ngaøi Ñaïi Ca-dieáp: –Thaày haõy ñeán haøng phuïc vò tröôûng giaû tham lam boûn seûn kia. Ngaøi Ca-dieáp vaâng lôøi Phaät daïy ñeán nhaø vò tröôûng giaû gaëp oâng ta, ngaøi laïi noùi phaùp nhieäm maàu cho oâng tröôûng giaû nghe raèng Ñöùc Nhö Lai laø Baäc Chí Chaân Ñaúng Giaùc, thöôøng noùi raèng: Neáu ai boá thí cho keû ngheøo thieáu thì seõ ñöôïc naêm coâng ñöùc, sinh ra nôi naøo cuõng ñöôïc moïi ngöôøi kính yeâu. Tröôûng giaû töï nghó: “OÂng naøy xöa kia, luùc ôû nhaø coù chín traêm chín möôi chín con traâu caøy ruoäng, coù saùu möôi thuøng ñöïng thoùc baèng vaøng, moãi thuøng chöùa ba traêm boán möôi hoäc thoùc, cöôùi ngöôøi con gaùi ñeïp nhaát nöôùc Kieàm-tyø-la laøm vôï, roài boû caû söï sang giaøu ñi xuaát gia laøm Sa-moân, sao laïi ñeán nhaø ngöôøi khaùc nhö keû aên xin, noùi nhöõng lôøi khen ngôïi vieäc boá thí, tham ñaém cuûa caûi”. Ngaøi Ca-

dieáp duøng nhieàu caùch noùi phaùp, nhöng taâm oâng tröôûng giaû vaãn khoâng khai môû, cuõng khoâng thay ñoåi, tröôûng giaû noùi vôùi ngaøi Ca-dieáp: –Baây giôø ñaõ saép tôùi giôø ngoï, ngaøi coù choã thoï thænh hay muoán khaát thöïc? Ngaøi Ca-dieáp noùi: –Toâi khoâng coù choã thoï thænh, chæ ñi khaát thöïc. Tröôûng giaû baûo ngaøi Ca-dieáp: –Baây giôø ñaõ ñuùng luùc. Ngaøi Ca-dieáp lieàn ñöùng daäy, ñi

ñeán khaát thöïc nôi nhaø khaùc vaø trôû veà baïch vôùi Ñöùc Theá Toân: –Vò tröôûng giaû boûn seûn aáy cöù khö khö khoâng deã gì phaù noåi. Ñöùc Phaät laïi baûo ngaøi Muïc-lieân: –Thaày haõy ñeán haøng phuïc vò tröôûng giaû tham lam boûn seûn kia. Vaâng lôøi Phaät daïy, ngaøi Muïc-lieân lieàn ñeán nhaø vò tröôûng giaû kia gaëp oâng vaø noùi vieäc boá thí, raèng Ñöùc Nhö Lai laø Baäc Chí Chaân Ñaúng Chaùnh Giaùc, thöôøng noùi phaùp laø: Ai boá thí cho ngöôøi ngheøo thieáu thì ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Ñôøi naøy vaø ñôøi sau töï nhieân giaøu coù. Phaät baûo caùc Tyø-kheo, neáu coù chuùng sinh bieát ñöôïc quaû baùo cuûa vieäc boá thí cho ñeán naém côm cuoái cuøng trong baùt cuõng khoâng aên, taâm môû roäng boá thí laø gieo gioáng ruoäng phöôùc cuûa baäc Hieàn thaùnh, ta chöùng minh coâng ñöùc voâ löôïng aáy. Tröôûng giaû töï nghó: “Ta nghe noùi vò naøy thaàn thoâng voâ ngaïi coù khaû naêng dôøi caû nuùi non, laøm ñaûo loän ñaát trôøi, hoaëc saùp nhaäp theá giôùi khaùc vaøo theá giôùi naøy, maø caùc loaøi chuùng sinh khoâng heà hay bieát, vaäy maø oâng ta khoâng theå hieän moät pheùp thaàn thoâng cho ta coi, laïi ñi noùi caùi phöôùc cuûa vieäc boá thí. Ñoù laø do taâm tham lam boûn seûn coøn nguû ngaàm trong loøng oâng ta. OÂng ta chæ laø ngöôøi aên xin khoâng phaûi laø baäc Hieàn só”. Ngaøi Muïc-lieân laïi noùi phaùp, nhöng vaãn khoâng laøm côûi môû ñöôïc taâm tröôûng giaû. Tröôûng giaû baûo ngaøi Muïc-lieân: –Baây giôø ñaõ saép ñeán giôø ngoï. Ngaøi coù nhaän lôøi môøi hay chæ ñi khaát thöïc? Phaûi coi chöøng thôøi giôø. Ngaøi Muïc-lieân lieàn ñi khaát thöïc nôi nhaø khaùc. Ñöùc Phaät laïi baûo ngaøi Xaù-lôïi-phaát: –Thaày haõy ñeán nhaø vò tröôûng giaû tham lam boûn seûn kia. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát lieàn vaâng lôøi ñeán nhaø tröôûng giaû gaëp oâng, sau ñoù ngaøi an toïa vaø baûo tröôûng giaû: –Heã laø ngöôøi coù hieåu bieát thì phaûi phaân bieät roõ boán phaùp. Theá naøo laø boán trí? Moät laø phaân bieät vieäc boá thí, hai laø gaàn guõi thieän tri thöùc, ba laø döùt boû boûn seûn ganh tò, boán laø nhôù nghó tu haønh trí tueä thoâng ñaït. Tröôûng giaû töï suy nghó: “Ta nghe vò naøy ñaõ bieän luaän hôn moïi ngöôøi khi môùi leân taùm tuoåi, caùc vò loãi laïc ñeàu bò caäu ta chieát phuïc, khoâng daùm ñöông ñaàu. Leân möôøi saùu tuoåi caäu ta ñaõ hoïc suoát heát saùch vôû trong coõi Dieâm-phuø naøy, khoâng chuyeän gì laø khoâng bieát, thoâng suoát nhöõng vieäc xöa nay, giaûng noùi raønh reõ nhöõng ñieàu saâu xa, thieân vaên, ñòa lyù, saùch kyù, ñoà saám, caû ñeán Phaïm chí lòch thuaät cuõng ñeàu thoâng ñaït. OÂng ta laø ngöôøi coù trí tueä baäc nhaát trong caùc ñeä töû cuûa Cuø-ñaøm, giaûng noùi thoâng suoát giaùo phaùp nhieäm maàu baèng trí tueä, theá maø nay laïi ñi noùi coâng ñöùc cuûa vieäc boá thí thì oâng naøy cuõng laø haïng ngöôøi ñi xin aên khoâng phaûi laø baäc Hieàn só.” Tröôûng giaû hoûi ngaøi Xaù-lôïi-phaát laø coù nôi thoï thænh hay laø muoán khaát thöïc, neân bieát ñaõ ñuùng luùc. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát lieàn trôû veà choã Ñöùc Theá Toân, baïch Phaät: –OÂng ta cöù khö khö vôùi taâm tham lam boûn seûn, duø cho chaát cuûi cao leân tôùi trôøi roài

chaâm löûa ñoát thì taâm yù oâng ta vaãn khoâng thay ñoåi. Cuùi mong Ñöùc Theá Toân ñích thaân naêng löïc haøng phuïc ñeán nhaø tröôûng giaû aáy, hieän baøy oai löïc cuûa Phaät ñeå döùt boû taâm boûn seûn, ngu muoäi cuûa oâng ta. Luùc baáy giôø, trong khoaûng thôøi gian ngaén nhö ngöôøi löïc só co duoãi caùnh tay, Ñöùc

Phaät ñaõ ñeán ngoài trong saân nhaø oâng tröôûng giaû. Tröôûng giaû Toái Thaéng thaáy Ñöùc Phaät ñeán beøn laïy döôùi chaân Ñöùc Phaät roài ngoài sang moät beân. Luùc aáy Ñöùc Phaät baûo tröôûng giaû: –Ngöôøi boá thí ñöôïc naêm coâng ñöùc lôùn. Tröôûng giaû hoûi Ñöùc Phaät: –Vì sao boá thí ñöôïc naêm coâng ñöùc lôùn? Ñöùc Phaät ñaùp: –Loaïi boá thí thöù nhaát laø khoâng saùt sinh, ñoù laø loaïi boá thí thöù nhaát cuûa tröôûng giaû. Neáu coù chuùng sinh giöõ giôùi khoâng saùt sinh thì ñoái vôùi taát caû chuùng sinh duøng taâm Töø bi che chôû hoï, cuõng khoâng laøm hoï lo sôï, ñoù goïi laø loaïi ñaïi thí thöù nhaát. Tröôûng giaû töï nghó: “Con ngöôøi ta saùt sinh laø do ngheøo thieáu, nay ta trong nhaø tieàn cuûa ñaày daãy, muoán gì coù naáy thì coøn saùt sinh laøm gì? Lôøi noùi kia hay laém, ta phaûi nghe theo lôøi daïy baûo aáy”. Nghó roài, oâng lieàn baïch Phaät: –Con nguyeän töï quy y, thoï giôùi phaùp cuûa Phaät, troïn ñôøi khoâng daùm phaïm giôùi saùt. Ñöùc Phaät laïi baûo tröôûng giaû: –Khoâng phaïm vaøo giôùi khoâng cho maø laáy, neáu coù chuùng sinh naøo giöõ giôùi khoâng cho maø laáy thì ñoái vôùi taát caû chuùng sinh ñeàu duøng taâm Töø bi che chôû hoï, khoâng laøm cho hoï lo sôï, ñoù goïi laø loaïi ñaïi thí thöù hai. Tröôûng giaû töï nghó: “Troäm caép taøi vaät cuûa ngöôøi ta laø do ngheøo thieáu maø nay nhaø ta thì kho ñuïn traøn ñaày, voi ngöïa, baûy baùu vaøng baïc, löu ly, xa cöø, maõ naõo, san hoâ, hoå phaùch thì ta troäm caép taøi vaät cuûa ngöôøi khaùc laøm gì? Lôøi noùi kia hay laém. Ta phaûi nghe theo lôøi daïy baûo aáy”. Nghó xong, oâng lieàn baïch Phaät: –Con nguyeän töï quy y, thoï giôùi phaùp cuûa Phaät, troïn ñôøi khoâng daùm phaïm giôùi troäm. Ñöùc Phaät laïi baûo tröôûng giaû: –Neáu coù chuùng sinh naøo khoâng phaïm giôùi troäm thì ñoái vôùi taát caû chuùng sinh duøng taâm Töø bi che chôû hoï, khoâng laøm hoï lo sôï, ñoù laø loaïi ñaïi thí thöù hai. Ñöùc Phaät laïi baûo tröôûng giaû: –Khoâng ñöôïc daâm daät, oâ phaïm ñeán vôï con ngöôøi khaùc. Neáu coù chuùng sinh naøo giöõ giôùi baát daâm naøy thì ñoái vôùi taát caû chuùng sinh neân duøng taâm Töø bi che chôû cho hoï, cuõng khoâng laøm hoï lo sôï, ñoù laø loaïi boá thí thöù ba. Tröôûng giaû suy nghó: “Ngöôøi khoâng coù vôï môùi phaïm daâm daät, nay trong nhaø ta ñaày daãy theå nöõ, neáu caàn thì coù haøng vaïn, duø mong vui söôùng cuõng khoâng theå höôûng heát, coù ñaâu laïi ñi phaïm vaøo vôï con keû khaùc, lôøi noùi kia hay laém, ta phaûi nghe theo lôøi daïy baûo aáy”. Nghó roài, oâng lieàn baïch Phaät: –Con nguyeän töï quy y, thoï giôùi phaùp cuûa Phaät, troïn ñôøi khoâng phaïm daâm daät. Ñöùc Phaät laïi baûo oâng tröôûng giaû: –Neáu coù chuùng sinh naøo khoâng phaïm daâm daät thôøi ñoái vôùi taát caû chuùng sinh duøng taâm Töø bi che chôû hoï, cuõng khoâng laøm hoï lo sôï, ñoù laø loaïi ñaïi thí thöù ba. Ñöùc Phaät laïi baûo tröôûng giaû: –Khoâng noùi doái laø loaïi ñaïi thí thöù tö. Tröôûng giaû suy nghó: “Ngöôøi ta ôû ñôøi sôû dó noùi doái laø do ngheøo thieáu khoâng coù khaû

naêng töï nuoâi soáng, môùi laáy söï luoáng doái gian traù laøm ngheà soáng môùi sinh ra noùi doái, nay nhaø ta taøi saûn chöùa ñeå voâ soá, daøi ñeán caû öùc daëm thì coøn noùi doái laøm gì? Lôøi noùi kia hay laém, ta phaûi nghe theo lôøi daïy baûo aáy”. Nghó xong, oâng lieàn baïch Phaät: –Con nguyeän töï quy y, thoï nhaän giôùi phaùp cuûa Phaät. Troïn ñôøi khoâng phaïm toäi noùi doái. Ñöùc Phaät baûo tröôûng giaû:

–Khoâng phaïm noùi doái thì ñoái vôùi taát caû chuùng sinh duøng taâm Töø bi che chôû hoï, cuõng khoâng laøm hoï lo sôï, ñoù laø loaïi ñaïi thí thöù tö. Ñöùc Phaät laïi baûo tröôûng giaû: –Khoâng ñöôïc uoáng röôïu, ñoù laø loaïi ñaïi thí thöù naêm. Tröôûng giaû töï nghó: “Ngöôøi ta uoáng röôïu phaïm ba möôi saùu loãi, tan nhaø naùt cöûa ñeàu do röôïu maø ra. Neáu ta uoáng röôïu thì khaùch khöùa lui tôùi oàn aøo phieàn phöùc, ñaõ hao röôïu ta laïi sinh chuyeän gaây goå. Lôøi noùi kia hay laém, ta phaûi nghe theo lôøi Phaät daïy baûo”. Nghó xong, oâng lieàn baïch Phaät: –Con nguyeän töï quy y, thoï giôùi phaùp cuûa Phaät, troïn ñôøi khoâng phaïm uoáng röôïu. Ñöùc Phaät baûo tröôûng giaû: –Neáu coù chuùng sinh naøo khoâng phaïm uoáng röôïu thì ñoái vôùi taát caû chuùng sinh duøng taâm Töø bi che chôû hoï, cuõng khoâng laøm cho hoï sôï. Ñoù laø loaïi ñaïi thí thöù naêm. Luùc aáy, trong taâm truôûng giaû suy nghó: “Nhö ta laø ngoaïi ñaïo dò hoïc, beân trong thì caám khoâng ñöôïc phaïm, nhöng beân ngoaøi laø ñeä töû haàu thaày, vaâng lôøi thaày daïy, duø ít hay nhieàu, cuõng phaûi coù söï baùo aân, cuùng döôøng taøi saûn vaät baùu cho thaày caàn duøng.” Roài oâng vaøo kho löïa nhöõng taám daï traéng khoâng ñöôïc ñeïp ñònh daâng leân cho Phaät, nhöng nhöõng taám daï oâng choïn ñöôïc ñeàu laø loaïi raát toát, oâng cöù ñoåi hoaøi caû vaøi möôi laàn vaãn khoâng tìm ñöôïc daï xaáu. Mieäng vaø taâm traùi nhau, taâm tham lam boûn seûn khoâng chòu môû ra. Ngay luùc aáy, A-tu-luaân vaø caùc trôøi coõi trôøi Ñao-lôïi ñaùnh nhau, hoaëc A-tu-luaân thaéng trôøi thua, hoaëc trôøi thaéng A-tu-luaân thua. Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät duøng Thieân nhaõn trong saïch khoâng veát nhô thaáy caùc trôøi ñaùnh nhau vôùi A-tu-luaân, laïi thaáy taâm boá thí vaø taâm boûn seûn cuûa tröôûng giaû giaèng co nhau. Hoaëc taâm boá thí thaéng, taâm boûn seûn thua, hoaëc taâm boûn seûn thaéng, taâm boá thí thua, neân Theá Toân beøn noùi baøi keä naøy: Thí vaø ñaáu ôû chung Vieäc aáy vaéng trí tueä Luùc thí, taâm ñaáu thua Mau thí vì sao nghæ? Tröôûng giaû Toái Thaéng nghe Nhö Lai noùi keä, trong taâm sinh hoå theïn, beøn daâng leân taám daï traéng quyø nhaän söï chuù nguyeän. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân laàn löôït noùi phaùp nhieäm maàu cho oâng nghe, giaûng luaän veà caùc vieäc toát. Sao goïi laø luaän? Laø luaän veà vieäc boá thí, giöõ giôùi, sinh leân coõi trôøi. Nhöõng ham muoán, tö töôûng baát tònh, phieàn naõo laø tai hoïa lôùn. Tröôûng giaû nghe xong, ngay choã ngoài, caùc traàn caáu ñeàu döùt heát, ñöôïc maét phaùp thanh tònh. Ñöôïc phaùp laø ñaày ñuû taát caû phaùp, phaân bieät caùc phaùp ñoái vôùi phaùp cuûa Nhö Lai thì ñöôïc voâ sôû uùy (khoâng coøn lo sôï). Tröôûng giaû lieàn ñöùng daäy khoûi choã ngoài, traùn laïy saùt chaân Ñöùc Phaät, baïch Phaät: –Con nguyeän töø nay trôû ñi laøm Öu-baø-taéc, troïn ñôøi khoâng saùt sinh. Ñöùc Nhö Lai im laëng chaáp nhaän tröôûng giaû quy maïng Phaät, quy maïng Phaùp, quy maïng Tyø-kheo Taêng. Nhö Lai lieàn ñöùng daäy khoûi choã ngoài vaø ra ñi. Ñöùc Phaät ñi khoâng bao laâu thì ma Ba-tuaàn teä aùc hoùa thaønh thaân Phaät, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû, vôùi thaân ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp, maøu vaøng töû ma, vieân

quang chieáu baûy thöôùc. Thaáy vaäy, tröôûng giaû thaàm nghó: “Nhö Lai vöøa ñi sao trôû laïi mau theá.” Taâm toân kính nhö thaáy Phaät neân tröôûng giaû ñaûnh leã.

Khoâng bieát Nhö Lai ñaõ daïy cho tröôûng giaû nhöõng gì, oâng Phaät giaû beøn baûo: –Ta thaáy tröôûng giaû laø baäc taøi cao hieåu roäng, phaân bieät ñöôïc caên cô thuù höôùng, nhöng xeùt kyõ tröôûng giaû laø ngöôøi ngu meâ voâ trí. Phaùp Töù ñeá ta vöøa noùi thaät chaúng phaûi laø chaân ñeá, maø ñoù laø phaùp ñieân ñaûo maø ngoaïi ñaïo tu taäp. Nghe qua, tröôûng giaû bieát ngay ñoù laø lôøi giaû doái neân oâng lieàn noùi: –Thoâi ñi, oâng chôù noùi lôøi aáy, ta ñaõ ñöôïc maét tueä, ñöùng vöõng treân maët ñaát vöõng chaéc, duø oâng coù bieán hoùa ra öùc ngaøn muoân thaân ñeán ñaây laøm cho taâm ta lui suït thì cuõng khoâng bao giôø ñöôïc. Löûa saùng cuûa con ñom ñoùm ñaâu theå saùnh noåi vôùi aùnh saùng maët trôøi, goø noång nhaø noâng sao saùnh noåi vôùi nuùi Tu-di? OÙ, quaï, le le, vòt nöôùc, sao bay kòp chim ñaïi baøng? Caùi thaân hình giaû taïo, oâ ueá cuûa oâng giaû laøm nhaø aûo thuaät khoâng neân ôû ñaây laâu. Neáu laø ma Ba-tuaàn oâng neân bieán ñi ngay! Ma Ba-tuaàn nghe vaäy hoå theïn caû ngöôøi, beøn bieán trôû laïi thaân cuûa noù, theo ñöôøng cuõ ra ñi. Vì theá, neáu coù chuùng sinh ñaày ñuû loøng tin vaø giôùi luaät thì khoâng bao giôø bò ma laøm phaù haïi ñöôïc, huoáng gì laø baäc Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm maø laïi lui suït hay sao? Vieäc aáy khoâng bao giôø coù. Neáu coøn laø phaøm phu, chöa coù ñaïo löïc, thaáy huyeãn thaân naøy seõ bò lui suït, khoâng thaønh töïu laø vì phaøm phu tröôùc ñöôïc sau ñoù laïi ñaùnh maát. Theá neân lôøi keä tröôùc noùi: Loøng tin khieán cho giôùi ñöôïc thaønh töïu. Cuõng laø ñôøi soáng cuûa trí tueä, coù khaû naêng boá thí roát raùo, trong ñoù khoâng heà coù loaïn töôûng. Tu-ñaø-hoaøn thaáy ñeá ñöôïc taùm möôi taùm keát söû, nhôø taâm boá thí neân döùt boû haún khoâng coøn soùt, tröø baûy laàn cheát, baûy laàn taùi sinh coõi Duïc vaø moät laàn cheát, moät laàn taùi sinh coõi Saéc, Voâ saéc, coøn bao nhieâu laàn taùi sinh khaùc ñeàu bò chaám döùt haún khoâng coøn soùt. Baäc Tö-ñaø-haøm nhôø taâm boá thí neân thaáy ñeá, döùt tröø ñöôïc taùm möôi taùm söû, daâm, noä, si moûng daàn, tröø vieäc phaûi moät laàn sinh, moät laàn töû ôû coõi Duïc thì döùt haún khoâng coøn sinh ñeán choã naøo khaùc nöõa. A-na-haøm laø baäc ôû trong ba coõi thaáy ñeá döùt boû keát söû. ÔÛ coõi Duïc tö duy döùt boû keát söû, nhôø taâm boá thí neân döùt haún keát söû khoâng coøn soùt, khoâng coøn sinh coõi Duïc. Chæ coøn moät laàn sinh, moät laàn cheát ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc, khoâng coøn sinh ôû baát cöù nôi ñaâu nöõa. Khoâng coøn taâm boûn seûn, ganh tò, khoâng coøn nghó ñeán vieäc tham ñaém söï vinh hoa theá gian. Ñaày ñuû moïi trí tueä, soáng laâu khoâng cheát yeåu. Theá neân lôøi keä tröôùc, noùi: Soáng beàn cuûa tueä. Maõi maõi haønh trì laø sao? Ngöôøi coù trí tueä laáy vieäc giaùo hoùa chuùng sinh laøm goác, muoán thích öùng khaép boán phöông Ñoâng, Taây, Nam, Baéc, nhaát ñònh coù lôïi ích, daáy leân Phaät söï. Theá neân lôøi keä noùi: Maõi maõi haønh trì. Ñaâu cuõng ñöôïc cuùng laø sao? Laø ñeán caûnh giôùi aáy thì ñöôïc chuùng sinh cuùng döôøng, baát cöù nôi naøo cuõng ñöôïc giaùo hoùa. Theá neân lôøi keä noùi: ôû baát cöù nôi ñaâu cuõng ñöôïc cuùng döôøng.

M So (vôùi coõi khaùc, coõi) ñaây lôïi theá Tueä, tín laø trí Taøi saûn quyù nhaát Gia saûn voâ thöôøng So (coõi khaùc, coõi) ñaây lôïi theá: Lôïi theá nghó laø thaân ngöôøi ôû coõi Dieâm-phuø-lôïi, vì sao? Vì ôû coõi Dieâm-phuø-lôïi naøy chö Phaät Theá Toân

ra ñôøi, Bích-chi-phaät, La-haùn, Thaàn

tieân, ngöôøi ñaéc ñaïo, haønh ñaïo, hoùa ñoä chuùng sinh voâ soá. Ngöôøi ôû coõi naøy thaân laøm laønh, mieäng yù laøm laønh. Laïi ôû coõi naøy coù ñuû tín caên, bieát coù Phaät, Phaùp, Taêng, khoâng coøn ngu meâ, ñaém nhieãm traàn lao coõi theá, sau khi cheát khoâng coøn tai naïn gì. Cho neân noùi: So (vôùi coõi khaùc, coõi) naøy lôïi theá. Tueä, tín laø trí: Coù loøng tin, coù trí tueä thì seõ coù ñuû taùm möôi ngaøn haïnh. Loøng tin laø goác ñeå cheá ngöï taâm, coøn trí laø anh laïc cuûa thaân. Loøng tin seõ giuùp giaøu coù, coøn trí thì thaønh töïu quaû chöùng, cho neân noùi tueä, tín laø trí. (Laø) taøi saûn quyù nhaát: Vaät baùu chaân thaät trong caùc vaät baùu, laø vaät baùu cuûa trí tueä. Toát ñeïp nhaát, cao quyù nhaát khoâng gì vöôït qua. Vi dieäu toät cuøng, khoâng theå ví duï so saùnh. Gia saûn voâ thöôøng: Taøi saûn theá gian duø nhieàu ñeán ñaâu ñi nöõa cuõng coù ngaøy tan bieán. ÔÛ trong thaønh Thaïch thaát coù ba vò cö só, vò thöù nhaát teân laø Xaø-lôïi, laø ngöôøi taùnh tình kyø dò, vò thöù hai teân laø Boâ-ñaø-maõn vaø vò thöù ba teân laø Baø-ba-na. Ba vò naøy keát laøm anh em. Hoï coù nhieàu vaät baùu, taøi saûn voâ soá. Voi ngöïa, baûy baùu khoâng heà thieáu thoán. Huyeän quan, troäm cöôùp, luït loäi, hoûa hoaïn, moïi tai bieán khoâng xaâm haïi ñöôïc. Coù moät vò Baø-la-moân trì trai nhö roàng Y-la-baùt, caàu mong giaøu sang, coù ñöôïc nhieàu taøi saûn cuûa baùu. Roàng hieän thaân baûo vò Baø-la-moân aáy raèng: –Nay oâng sieâng naêng khoå haïnh, aên gioù uoáng söông, khoâng aên côm gaïo vò ngon maø ôû nôi ñaây trì trai ñeå caàu mong ñieàu gì? Baø-la-moân ñaùp: –Toâi ôû taïi suoái thaàn naøy vaø giöõ Long trai laø vì mong giaøu to, ñöôïc nhieàu cuûa baùu. Long vöông baûo: –OÂng khoâng nghe sao? Toâi coù hai teân goïi: Moät laø Y-la-baùt, hai laø Taøi voâ yeåm. Ñaõ goïi laø voâ yeåm (khoâng chaùn) maø laïi caàu ñieàu gì nöõa nôi toâi? Baø-la-moân ñaùp: –Neáu ngaøi khoâng ban cho toâi moùn gì thì duø cho ñeán cheát toâi cuõng khoâng veà khoâng. Vua roàng lieàn laáy ra moät khoái vaøng töû ma thaät ñeïp trao cho vò Baø-la-moân vaø baûo: –Trong thaønh Thaïch thaát coù vò tröôûng laõo giaøu coù, teân aáy hoï aáy, töø Thieân Truùc ñeán. OÂng neân ñeán nhaø oâng ta, ñem moùn vaøng naøy cuøng oâng ta caàu cuûa caûi. Vò Baø-la-moân ñöôïc vaøng lieàn ra ñi, ñeán nhaø oâng tröôûng giaû kia, ñöa moùn vaøng aáy cho tröôûng giaû xem. Khi thaáy moùn vaøng noï, vò tröôûng giaû baûo giaáu kín chôù ñeå ngöôøi khaùc thaáy. Roài oâng vaøo nhaø trong, môøi caùc vò trong baø con hoï haøng noùi raèng: –Moùn vaøng naøy do ngöôøi ôû phöông xa taëng cho toâi. Nhöõng ngöôøi baø con hoï haøng beøn aên uoáng vui chôi, caát vaøng vaøo kho, nhöng caùc vaät trong kho ñeàu chìm heát xuoáng ñaát maø trôû veà trong kho cuûa roàng kia. Khoâng nhöõng cuûa caûi cuûa hai nhaø taû höõu beân caïnh maø cho ñeán cuûa caûi cuûa baûy nhaø lieàn nhau cuõng ñeàu chìm heát xuoáng ñaát. Söï vieäc aáy ñoàn khaép beân ngoaøi, ba vò cö só kia laïi nghe noùi vua roàng cho Phaïm chí vaøng vaø ñeán thaønh Thaïch thaát, khieán kho taøng cuûa baûy nhaø giaøu coù ñeàu chìm heát xuoáng ñaát maø trôû veà cung roàng. Luùc aáy ba vò cö só noùi vôùi nhau raèng: “Ba chuùng ta, cuûa caûi voâ soá, kho taøng traøn ñaày, chuùng ta coù ñöôïc taøi saûn aáy laø nhôø laøm aên chaân chaùnh, khoâng löøa gaït ngöôøi khaùc, cho neân taøi saûn aáy khoâng bao giôø bò nöôùc löûa, troäm cöôùp,

pheùp vua xaâm ñoaït ñöôïc". Ngöôøi trong thaønh nghe noùi vaäy, cho hoï laø khoe khoang vaø laøm traùi luaät phaùp, neân hoï cuøng nhau keùo ñeán nhaø ba vò naøy hoûi: –Cuûa caûi cuûa baûy nhaø giaøu kia ñeàu chui xuoáng ñaát maø veà cung roàng, nghe noùi ba vò noùi vôùi nhau raèng: "Cuûa caûi taøi saûn cuûa mình coù ñöôïc laø do laøm aên chaân chaùnh chöù khoâng phaûi bôûi löøa doái ai". Vaäy coù baèng chöùng gì ñaùng tin hay khoâng?

Luùc aáy ba vò cö só moãi vò ñeàu laáy ra möôøi caân chia laøm saùu phaàn, trao cho daân chuùng vaø baûy chuû nhaø bò maát cuûa, roài ñem ñeán suoái roàng neùm vaøng xuoáng ñoù, thì nöôùc boãng soâi leân suøng suïc nhö vaïc nöôùc soâi. Vua roàng kinh sôï lieàn sai Long nöõ ñem soá vaøng aáy traû laïi, xin loãi vaø khieán nhöõng ngöôøi naøy trôû veà. Tieàn cuûa do laøm aên chaân chaùnh môùi ñöôïc toàn taïi, khoâng bao giôø bò xaâm ñoaït bôûi nöôùc löûa, troäm cöôùp. Cuûa phi nghóa coù ñöôïc do löøa gaït ngöôøi, ñoù laø khoâng ñuùng ñaïo lyù, thì noù bò xaâm ñoaït bôûi nöôùc, löûa, troäm cöôùp, nhaø vua. Baûy nhaø kia naèm trong yù nghóa ñoù. Cho neân noùi: Gia saûn laø khoâng thöôøng coøn (voâ thöôøng).

M Muoán thaáy chaân thaät Öa nghe noùi phaùp Döùt boû boûn seûn AÁy goïi loøng tin. Muoán thaáy chaân thaät: Neáu coù loøng tin vöõng chaéc, ñeán ñaûnh leã Thaùnh hieàn, xaây döïng tinh xaù, thaùp, chuøa, leã kính baäc phaùp sö cao ñöùc, thaêm hoûi nghe lôøi chæ daïy, öa nghe noùi phaùp nhö trong kinh noùi. Neáu coù ngöôøi dính maéc vaøo thuù vui theá tuïc khoâng thieáu thöù gì thì ñaõ taïo cho mình naêm ñieàu thieáu soùt. Naêm ñieàu ñoù laø? Ngöôøi naøy thích baøn luaän vieäc gia ñình, neáu vaøo trong chuùng lieàn nghe thaày daïy baûo: Heã ngöôøi giöõ haïnh thì phaûi gioáng nhö baäc Thaùnh hieàn, ngöôøi naøy im laëng hoái haän, theà khoâng vaøo trong chuùng, cho raèng nhöõng gì maø mình öa thích thì bò moïi ngöôøi quôû traùch, ñoái vôùi mình khoâng coù ích gì, thì vaøo trong chuùng laøm chi. Do khoâng vaøo trong chuùng neân khoâng ñöôïc thaáy Hieàn thaùnh, do khoâng thaáy Hieàn thaùnh neân khoâng ñöôïc nghe phaùp, do khoâng ñöôïc nghe phaùp neân bò ñoïa laøm phaøm phu, rôi vaøo ba ñöôøng aùc, ñoù goïi laø ñieàu thieáu soùt thöù nhaát ñoái vôùi luaät phaùp Hieàn thaùnh. Laïi nöõa, ngöôøi naøy yù coøn ham meâ aùi duïc, vui chôi töï do, neáu vaøo trong chuùng nghe caùc phaùp sö noùi phaùp, ñoái vôùi nhöõng caïên ñuïc laøm ngöôøi naøy trong taâm hoái haän, theà khoâng vaøo trong chuùng, cho raèng nhöõng gì maø mình öa thích bò moïi ngöôøi quôû traùch, ñoái vôùi mình voâ ích, thì vaøo trong chuùng laøm gì. Do khoâng vaøo trong chuùng, neân khoâng thaáy Thaùnh hieàn, do khoâng thaáy Thaùnh hieàn, neân khoâng ñöôïc nghe phaùp, do khoâng ñöôïc nghe phaùp neân bò ñoïa laøm phaøm phu, rôi vaøo ba ñöôøng aùc, ñoù goïi laø ñieàu thieáu soùt thöù hai ñoái vôùi luaät phaùp Hieàn thaùnh. Laïi nöõa, ngöôøi naøy bieát ngöôøi thaân ñi xa, taâm thöôøng thöông nhôù vaøo trong chuùng, ñöôïc nghe thaày daïy, ñi xa coù haïi cho söï tu hoïc, bieát ngöôøi thaân mong chôø, xa thaày, xa chuùng hoäi, khoâng ñeán choã roát raùo, ngöôøi aáy taâm hoái haän theà khoâng vaøo trong chuùng, cho raèng nhöõng gì maø mình öa thích thì bò moïi ngöôøi cheâ bai, ñoái vôùi mình voâ ích, thì vaøo trong chuùng laøm gì. Do khoâng vaøo trong chuùng neân khoâng thaáy Thaùnh hieàn, do khoâng thaáy

Thaùnh hieàn neân khoâng ñöôïc nghe phaùp, do khoâng ñöôïc nghe phaùp neân bò ñoïa laøm phaøm phu, rôi vaøo ba ñöôøng aùc, ñoù goïi laø ñieàu thieáu xoùt thöù thöù ba ñoái vôùi luaät phaùp Thaùnh hieàn. Laïi nöõa, ngöôøi naøy bieát ngöôøi thaân cuûa mình bò chuùng Taêng taãn xuaát vaøo trong chuùng nghe thaày daïy baûo, beøn hoái haän cheâ traùch ngöôøi thaân cuûa mình mình. Ngöôøi naøy taâm hoái haän, theà khoâng vaøo trong chuùng, cho raèng nhöõng gì maø mình öa thích thì bò moïi ngöôøi cheâ bai, ñoái vôùi mình voâ ích, thì vaøo trong chuùng laøm gì. Do khoâng vaøo trong chuùng, neân khoâng thaáy Thaùnh hieàn, do khoâng thaáy Thaùnh hieàn neân khoâng ñöôïc nghe

phaùp, do khoâng ñöôïc nghe phaùp neân bò ñoïa laøm phaøm phu, rôi vaøo ba ñöôøng aùc, ñoù goïi laø ñieàu thieáu xoùt thöù tö ñoái vôùi luaät phaùp Thaùnh hieàn. Laïi nöõa, ngöôøi naøy bieát ngöôøi thaân mình saép cheát, cho neân buoàn baõ, thöông yeâu khoâng döùt. Neáu vaøo trong chuùng, nghe thaày daïy baûo laø sau khi cheát, thaân thöùc lìa boû thì lieàn nhaäp thai. Ngöôøi naøy khoâng tin, cho laø maát haún, sau ñoù sinh taâm hoái haän, theà khoâng vaøo trong chuùng, cho raèng nhöõng gì maø mình öa thích thì bò moïi ngöôøi cheâ bai, ñoái vôùi mình voâ ích, thì vaøo trong chuùng laøm gì. Do khoâng vaøo trong chuùng, neân khoâng thaáy Thaùnh hieàn, do khoâng thaáy Thaùnh hieàn neân khoâng ñöôïc nghe phaùp, vì khoâng ñöôïc nghe phaùp neân bò ñoïa laøm phaøm phu, rôi vaøo ba ñöôøng aùc, ñoù laø ñieàu thieáu xoùt thöù naêm ñoái vôùi luaät phaùp Thaùnh hieàn. Ñoù laø naêm ñieàu thieáu soùt do khoâng vaøo trong ñaïi chuùng maø gaây ra. Theá cho neân noùi: Muoán thaáy caùc ñieàu chaân thaät, phaûi öa nghe noùi phaùp. Döùt boû boûn seûn: Trong caùc thöù dô baån thì taâm boûn seûn laø dô baån nhaát. Ngöôøi coù taâm oâ nhieãm thì khoâng theå ñeán vôùi ñaïo. Boûn seûn, ganh tò ngaên trôû taâm boá thí cuûa ngöôøi, caét ñöùt coäi goác caùc coâng ñöùc. Neáu ngöôøi tu haønh, taâm nguoäi laïnh nhö tro than, giöõ loøng beàn chaët nhö ñaát, duø gaëp taøi saûn vaät baùu, vaãn khoâng bao giôø ham muoán, coi taøi saûn vaät baùu kia nhö gaïch ngoùi khoâng khaùc. Chæ tin vaøo ñaïo, khoâng theo thoùi ñieân ñaûo, cho neân noùi: Döùt boû boûn seûn, aáy goïi loøng tin.

M Tin qua ñöôïc soâng Phöôùc aáy khoù ñoaït Caám ngaên ñöôïc troäm Sa-moân vui ñoàng. Tin qua ñöôïc soâng: Taâm doác loøng tin thì khoâng coù gì caûn trôû noåi. Nhö ngöôøi ta thöôøng noùi laø: Ñi gaàn, neáu ñi xa thì thöôøng bò ngöôøi ta gaït gaãm. Tieán tôùi tröôùc thì thaät laø gian nan, nhöng khoâng sôï gì lôøi doái gaït. Ngöôøi ñaõ coù loøng tin roài thì cöù theá maø böôùc, duø coù gaëp gian nan vaãn löôùt qua deã daøng. Moät ngöôøi noï coù loøng tin thaúng thaén ñònh qua beân kia soâng, beøn hoûi ngöôøi ñi ñöôøng raèng: –Soâng naøy saâu hay caïn? Ñaùp raèng: –Chæ tôùi maét caù chaân thoâi. Ngöôøi naøy vöõng nieàm tin, lieàn loäi qua soâng, thaät y nhö lôøi ngöôøi kia noùi. Nhôø ngöôøi naøy coù loøng tin neân sau khi cheát, sinh vaøo nôi naøo cuõng khoâng traùi lôøi. Ngöôøi coù loøng tin ñöôïc moïi ngöôøi toân kính, cho laø ngöôøi phöôùc ñöùc, cho neân noùi: loøng tin coù khaû naêng ñöa ngöôøi ta qua beân kia soâng. Phöôùc aáy khoù ñoaït: Xöa, coù moät ngöôøi phaïm naøo luaät phaùp vua, gia saûn taøi vaät ñeàu bò sung vaøo cuûa quan. Vua ra leänh cho y phaûi giao

noäp cho quan heát soå boä veà taøi saûn. Ngöôøi aáy laïi ñem noäp cho quan soå boä veà phöôùc ñöùc. Vua hoûi anh ta: –Ta ra leänh cho ngöôi noäp soå boä veà gia saûn! Sao ngöôi laïi noäp soå boä veà phöôùc ñöùc laøm gì? Ngöôøi kia thöa: –Soå boä veà gia saûn ñôøi sau cuûa toâi, chính laø soå naøy. Coøn soå boä gia saûn ñôøi naøy cuûa toâi thì tuøy beä haï ghi cheùp. Nghe lôøi aáy, boãng nhieân taâm yù vua böøng môû saùng ra, beøn ñình chæ, khoâng ghi cheùp,

cho neân noùi: Phöôùc aáy khoù ñoaït. Caám ngaên ñöôïc troäm: Xöa, trong thaønh Xaù-veä, coù moät vò tröôûng giaû, doác loøng kính tin Tam baûo, coù taâm nhaân töø, boá thí, che chôû chuùng sinh, cöùu giuùp keû ngheøo thieáu. Moät hoâm, trôøi ñoå möa to, saám seùt vang reàn, boïn cöôùp ñeán nhaø oâng cöôùp troäm taøi vaät, nhöng tröôûng giaû hay kòp, baûo chuùng: –Ngöôi chôù ñem taøi saûn ta ñi, vì ta muoán cuùng döôøng Sa-moân. Nghe lôøi aáy, teân cöôùp nhaùy maét, ra aùm hieäu cho ñoàng boïn ñöùng im, khoâng ñöôïc cöû ñoäng cöôùp vaø teân ñaàu soû baûo nhau roài ruùt lui. Cho neân noùi: Caám ngaên ñöôïc troäm, thaày Sa-moân soáng an laïc nôi ñoàng vaéng.

M Sa-moân thöôøng ñeán Ngöôøi trí an vui Coøn ngöôøi doác tin Thì sinh hoan hyû. Sa-moân thöôøng ñeán: Thaáy baäc Sa-moân thì taâm yù böøng môû saùng ra, cung caáp nhöõng gì vò aáy caàn, thöôøng hoûi han, cuùng döôøng boán thöù nhö y phuïc, thöùc aên, giöôøng neäm, ñoà naèm, thuoác men trò beänh, cho neân noùi: Sa-moân thöôøng ñeán, ngöôøi trí ñöôïc an vui. Coøn ngöôøi doác tin: Laøng xoùm beân caïnh, thaáy ngöôøi naøy laøm vieäc phöôùc ñöùc, ñeàu vui möøng, cuøng nhau tu taäp ñieàu laønh, cho neân noùi: Coøn ngöôøi doác tin. Thì sinh hoan hyû: hoaëc coù ngöôøi töø xa môùi tôùi, cuøng phaùt taâm hoan hyû, ñích thaân thôø phöôïng, cuùng döôøng. Thaày Sa-moân luoân nhôù suy xeùt vieäc ra vaøo lui tôùi, vôùi oai nghi leã tieát, cho neân noùi: Thì sinh luoân hoan hyû. M Neáu ngöôøi lo nghó Tham aùo côm ngöôøi Ngöôøi aáy ñeâm ngaøy YÙ khoâng yeân ñònh. Neáu ngöôøi lo nghó: Khi xöa, Ñöùc Phaät chöa ra ñôøi, luùc aáy chín möôi chín thöù ngoaïi ñaïo phaùt trieån maïnh meõ khaép nôi. Khi Nhö Lai ra ñôøi thì moïi thöù taø ñaïo ñeàu töï maát. Thaáy caùc ñeä töû theo Ngaøi ñeàu ñöôïc cuùng döôøng, boïn ngoaïi ñaïo dò hoïc sinh taâm ganh gheùt caïnh tranh. Chuùng thaáy ai ñöôïc lôïi döôõng thì böïc doïc khoå naõo, phæ baùng roài boû ñi. Ñoù goïi laø ngoaïi ñaïo sinh taâm ganh gheùt. Thænh thoaûng coù ngöôøi, duø ñaõ xuaát gia soáng trong giaùo phaùp, nhöng laïi khoâng tinh taán sieâng naêng, beân ngoaøi thì giöõ giôùi gioáng nhö ngoaïi ñaïo, beân trong thì thöïc haønh nhöõng vieäc khoâng thuaàn khieát, thaáy ai ñöôïc lôïi döôõng thì sinh taâm ganh gheùt, baûo raèng oâng cuõng xuaát gia, toâi cuõng xuaát gia, sao chæ mình oâng ñöôïc phöôùc, coøn toâi thì laïi khoâng ñöôïc. Nhö coù hai vò La-haùn noï, coâng ñöùc tu haønh ñaày ñuû, khoâng hôn keùm nhau, nhöng moät vò thì luoân ñöôïc lôïi döôõng, coøn vò kia thì ñi khaát thöïc töøng nhaø, nhöng vaãn khoâng ñuû aên. Roài vò naøy sinh taâm ngôø vöïc: “Vì sao chæ mình ta, khoâng ñöôïc ai cuùng döôøng? Sao thaày aáy laïi ñöôïc lôïi döôõng nhö theá?” Taâm ñaïo trong saïch maø maø coøn khôûi yù nghó nhö vaäy, huoáng laø phaøm phu thì laøm sao khoâng sinh taâm ganh gheùt? Chæ khi naøo thaønh Phaät ñoäc toân trong ba coõi môùi khoâng böïc töùc vì bò huûy

nhuïc. Ngöôøi ñöôïc cuùng döôøng khoâng laáy ñoù laøm möøng maø giöõ taâm nhö ñaát, khoâng luùc naøo theâm bôùt, cho neân noùi: Neáu ngöôøi lo nghó, tham aùo côm cuûa keû khaùc, ngöôøi aáy suoát ñeâm ngaøy, yù khoâng ñöôïc yeân ñònh.

M Neáu ngöôøi nhoå saïch Coäi reã lo nghó Ngöôøi aáy ñeâm ngaøy Taâm ñöôïc yeân ñònh. Neáu ngöôøi nhoå saïch: Sôï toäi töông lai, khoâng cho phaùt sinh duyeân khoå kieáp sau, nhoå heát coäi goác, khoâng coøn cho sinh maàm moáng cuõng laïi nhö vaäy. Neáu caét ñöùt ñöôïc coäi goác cuûa söï lo nghó thì suoát ñeâm ngaøy hoï soáng trong an oån. Khi yù ñaõ ñònh, heã taâm muoán ñeán ñaâu thì tuøy yù lieàn ñöôïc ñeán. Cho neân noùi: Neáu ngöôøi nhoå saïch coäi goác lo nghó thì ngöôøi aáy ñeâm ngaøy taâm ñöôïc yeân ñònh. M Khoâng tin, khoâng tu Öa beû lôøi ngay Nhö muùc nöôùc dô Ñaøo gieáng noåi buøn. Khoâng tin, khoâng tu: Vöøa khoâng gaàn guõi, vöøa khoâng vaâng lôøi, khoâng noùi chuyeän qua laïi duø cuøng laøm chung moät coâng vieäc naøo ñoù. Phaùp laønh giaûm bôùt, phaùp aùc gia taêng, vuïng veà nhö keû muùc nöôùc maø leân taän nuùi cao, luoáng nhoïc coâng söùc maø khoâng muùc ñöôïc nöôùc. Hay nhö ñaøo gieáng laáy nöôùc, nhöng chæ ñaøo ñöôïc môù ñaát buøn, khoâng uoáng ñöôïc. Cho neân noùi: Khoâng coù loøng tin, khoâng tu taäp, öa baét beû nhöõng lôøi ngay thaúng, nhö ñi muùc nöôùc vuïng veà, nhö ñaøo gieáng chæ ñöôïc nöôùc buøn. M Hieàn trau doài trí Öa nhìn nöôùc trong Nhö kheùo muùc nöôùc Ñeå yeân khoâng quaäy. Hieàn trau gioài trí: Baäc hieàn chæ cho ñeä töû Phaät, thöôøng gaàn guõi thôø phuïng, cuùng döôøng Tam baûo, thöôøng chieâm ngöôõng, khoâng ñeå thieáu khuyeát thì ñöôïc phöôùc lôùn. Ngöôøi naøo chöa ñaày ñuû giôùi thaân thì coù theå ñöôïc ñaày ñuû giôùi thaân, ñònh thaân, tueä thaân, giaûi thoaùt thaân, giaûi thoaùt kieán tueä thaân. Nhö ngöôøi yeâu meán giaùo phaùp thì ñeâm ngaøy hoï suy nghó, moâi mieäng khoâ khan, vaãn ñeo ñuoåi maõi khoâng lìa boû. Nhö nöôùc trong veo maùt laïnh khoâng gôïn ñuïc, ngöôøi tu haønh cuõng laïi nhö vaäy, coù ñaày ñuû coâng ñöùc Töø, Bi, Hyû, Xaû, nghó ñeán taát caû chuùng sinh, roäng khaép, khoâng töï vì mình, döùt saïch moïi keát söû, nhô ñuïc, khoâng sinh aám giôùi nhaäp, khoâng coøn coäi reã. Caûm nhaän thaân maùt meû, khoâng coøn hôi aám, cho neân noùi: Baäc Hieàn lo trau doài trí tueä, öa nhìn doøng nöôùc trong, nhö ngöôøi kheùo muùc nöôùc, nhôù ñeå laéng yeân, khoâng quaäy ñuïc. M Tin, khoâng nhieãm khaùc Chæ Hieàn vaø Nhaân Khoâng toát, traùnh xa Ñuùng toát thì hoïc. Tin, khoâng nhieãm khaùc: Nhieãm laø chìm saâu trong keát söû, daâm, noä, si ñaày ñuû aên saâu trong xöông tuûy. Keû oâ nhieãm aáy neân traùnh xa. Vì sao? Vì loãi laàm do hoï gaây ra quaù naëng,

khoâng ñaùng hoïc taäp, cho neân noùi: coù loøng tin, khoâng nhieãm moïi thöù khaùc. Chæ Hieàn vaø Nhaân: Muoán ñöôïc ñaïo tieân phaûi lìa xa taùm nghieäp theá gian. Ngöôøi tu haønh thanh tònh, ñoái vôùi thaân mình khoâng nhieãm, cuõng khoâng nhieãm moïi thöù khaùc. Vì sao? Vì goác nhieãm khoâng neân gaàn guõi. Cho neân noùi: Chæ Hieàn vaø Nhaân. Khoâng toát, traùnh xa: Neáu laø baïn xaáu thì neân traùnh xa nhö traùnh nhaø xí, nhö traùnh choù döõ, traâu ñieân chaïy cuoàng, nhö neù traùnh ngöïa chöùng, voi say cuoàng, nhö traùnh xa boïn gian manh, troäm cöôùp, cho neân noùi: Thaáy ngöôøi khoâng toát lieàn traùnh xa. Ñuùng toát thì hoïc:

Nhöõng ngöôøi nhö theá ñeàu laø baäc Hieàn thaùnh vaâng giöõ giôùi luaät, ñaùng kính ñaùng quyù, trôøi, ngöôøi ñeàu toân troïng, nhö nöôùc trong veo vöøa maùt vöøa ngoït, nhö ngöôøi khao khaùt muoán ñöôïc gaëp Tyø-sa-moân, nhö ñöôïc cuûa quyù baùu, khoâng coøn lo laéng gì, nhö ngöôøi haùi boâng phaûi ñeán vöôøn boâng, ngöôøi tìm traân baùu phaûi ra bieån caû, cho neân noùi: Ñuùng laø ngöôøi toát thì neân hoïc theo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.